

Рівненський державний

гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів здобувачів
вищої освіти

№ 4
2021

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 4

Рівне, 2021

УДК 159.9+316.6

Студентський дайджест. Збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти – Випуск 4. – Рівне: РДГУ, 2021. – 145 с.

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету

Виконавчі редактори:

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол № 12 від 29 грудня 2021 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

модельовання цілісних педагогічних й управлінських структур, які синтезують стихійне й організоване начало; використання діалогічних форм взаємодії тощо. Найголовнішим є забезпечення відповідності управляючої системи і підсистеми, що управляється, оскільки лише за умови такої відповідності можливий динамічний розвиток навчально-виховного процесу згідно з метою школи.

На зміну філософії «впливу» в управлінні школою йде філософія створення умов для взаємодії, співробітництва, партнерства. Теорія управління школою доповнюється теорією внутрішкільного менеджменту, яка має особистісну спрямованість. Це суттєво змінює стиль взаємин у вертикальному розподілі праці, а саме:

– дозволяє створити атмосферу поваги, довіри й успіху кожного члена шкільного колективу;

– перейти на професійний стиль співробітництва, в процесі якого враховуються індивідуальні особливості кожного педагога, здійснюється особистісно орієнтований підхід до його діяльності;

– створити умови розвитку кожної особистості на основі мотиваційних орієнтацій;

– сприяє формуванню внутрішкільної культури, створенню психолого-педагогічного комфорту для всіх учасників педагогічного процесу [2].

Для управління загальноосвітнім навчальним закладом характерна більш складна керуюча підсистема. Цю особливість зумовлюють специфічні риси школи як освітньої установи, яка є масштабнішою у порівнянні з дошкільними закладами за кількістю учнів, учителів, диференційованих напрямів роботи. Сучасна школа має три рівні управління: директор, заступники директора; керівники методичних об'єднань, психологи; соціальні педагоги, організатори виховної роботи.

Слід зазначити, що другий і третій рівні управління специфічні, тому що керівники методичних об'єднань працюють на громадських засадах, а функції психологів, соціальних педагогів, організаторів виховної роботи є тільки частково управлінськими [3].

Висновки. Як бачимо, загальноосвітня школа як складна динамічна соціальна система, виступає об'єктом внутрішньо-шкільного управління, успішне функціонування якої забезпечить врахування в управлінні системного, особистісного та діалогічного підходів. Отже, можна говорити про управління школою та її окремими компонентами або частинами, які виступають підсистемами більш загальної системи – загальноосвітньої школи. Такими підсистемами є цілісний педагогічний процес, класно-урочна система, система виховної роботи школи, система естетичного виховання учнів, система профорієнтаційної роботи та інші випадки управління окремими підсистемами становлять сутність та зміст внутрішньо-шкільного управління.

Список використаних джерел

1. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: Навч. посіб. / Н.Є. Мойсеюк// К.: Знання, 2007. – 656 с.
2. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом: Навч. посіб. / Є. М. Хриков // К.: Знання, 2016.– С. 44.

УДК 159.9

ПУТИ ФОРМИРОВАНИЯ НАЦИОНАЛЬНОГО САМОСОЗНАНИЯ

(Зарубежный опыт)

Сава О.,соискатель ОС «магистр»

Специальности 053 «Психология», 5 курс, РГГУ

Корчакова Н.В., д. психол. наук, профессор

Обусловленность личностного развития богатством и содержательностью образовательной среды не вызывает сомнения. К сожалению, в условиях быстрых реформационных процессов, от внимания педагогической общественности ускользают вопросы главной целевой направленности воспитательного процесса школы и высшего

ученого заведения - формирование гражданина, человека, уважающего свою страну, любящего свой народ, способствующему его процветанию [2]. Речь идет о формировании новой социальной общности «украинский народ», общности, объединяющей представителей разных национальностей и религий, политических взглядов и культурных предпочтений [1; 3]. Эта цель стоит перед каждым государством, и решается ими разными путями. Учитывая злободневность данного вопроса, целесообразно изучать стратегии его решения другими странами, заимствовать лучший мировой опыт решения поставленных задач. Особую ценность для Украины составляет опыт молодых государств, в которых процесс формирования национальной идентичности находится в активной фазе восходящего развития. Ярким примером в этом вопросе есть израильская система сплочения общества.

В данном сообщении мы попытаемся раскрыть один из главных принципов работы с израильскими детьми по формированию национального самосознания. С определенной мерой условности его можно передать суждением: «Разные социальные корни – не помеха единству. Будучи выходцами из разных стран, израильский народ един». Как же удается израильскому обществу и его образовательной системе реализовать столь уникальную идею? Достигается это прежде всего, через реализацию ценностного отношения к историческому прошлому каждой семьи, толерантному отношению к ее традициям, культурным предпочтениям и семейным ценностям. Как известно, израильское государство появилось на карте мира совсем недавно. В новосозданную страну прибыли жители из разных стран. Процесс сплочения не предполагал конфронтации, расграничений и подчеркивания различий. Эта изначальная идея была не только сохранена, но и заложена в основу воспитания современных детей. Израильским детям регулярно напоминают, о том, что их страна построена выходцами почти из 120 стран мира. Их знакомят с историей страны, процессом ее создания. Для детей организуются экскурсии в Музей диаспоры, где их знакомят с разбросанными по миру еврейскими общинами, их образом жизни и культурой.

Ярким примером реализации принципа «разные но едины», в процессе формирования национальной идентичности у детей, является учебное задание, которое традиционно используется в одной из израильских школ. Школьникам предлагают узнать у своих родителей или прародителей, эмигрировавших в Израиль из других стран, их любимые детские песни. Песни, которые не только ассоциируются у взрослых с их детством, но и страной, в которой они жили раньше. Творческим заданием для детей является выбор понравившейся песни, изучение ее истории, ознакомление с событиями, которые связаны у их родных с данным произведением. Полюбившуюся песню ребенок должен разучить и исполнить в классе. Во время выполнения задания, каждый школьник получает уникальную возможность не только прикоснуться к истории своей семьи, но и презентовать ее перед учащимися класса, услышать музыку другой страны и прикоснуться к струнам сердец своих друзей и их родных. Задание на этом не заканчивается. Дети эмигрантов из Эфиопии и Франции, Аргентины и России изучают песни предков своих друзей, а затем исполняют их на финальном концерте.

Посмотрим на психологическое содержание использованного приема. Что приобретают израильские дети и их родители? Во-первых, готовя детей к выполнению школьного задания, взрослые граждане молодой страны, получают реальное подтверждение уважительного отношения государства к их внутреннему миру, их личностной истории, уважение к их семейным традициям и историческим корням. Как видим, речь идет не просто об отсутствии дискриминации или отвержения, наоборот, о заинтересованном отношении к их прошлому. Можно прогнозировать, что в сознании бывших эмигрантов такое государство по праву идентифицируется с понятием «Родина». Что же получают дети, слышая детские песни на незнакомых языках, музыку из разных культур. Можно предположить, что изменения происходят не столько в познавательной сфере детей, сколько в их самосознании. Расширение мировосприятия, его обогащение способствует сближению в сознании учеников двух полюсов в восприятии социального окружения «разные – одинаковые». Обучая детей

толерантно воспринимать представителей разных соцкультур, их ориентируют на новую, общую культуру, формируют установку на восприятие себя его носителем.

Нужно признать, что реализация в израильской системе образования принципа объединять, а не разобщать дает положительные результаты. Одним из примером есть отношение молодежи к службе в армии. И девушки, и юноши считают своим гражданским долгом защищать свою страну.

Вывод. Формирование национального сознания и самосознания – очень сложное и ответственное задания, стоящее перед образовательной системой страны. Одним из путей его решения есть изучение и заимствование лучшего зарубежного опыта.

Список использованных источников

1. Гафіатуліна А. В. Психологічні особливості формування національної самосвідомості студентської молоді України : автореф. дис. ...канд. психол. наук: 19.00.07. Київ, 2018. 20 с.
2. Мартинюк В. Критерії, показники та рівні сформованості національної ідентичних якостей студентської молоді. *Зб. наук. праць Уманського державного педагогічного університету*. Умань, 2020. Вип. 4. С.105-112.
3. Скальська Л. О. Розвиток національної самосвідомості як завдання української національної освіти. *Проблеми сучасної психології. Зб. наук. праць КПНУ ім. Івана Огієнка, Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України*. Київ, 2011. № 14.

УДК 159.923:316.62-057.87

ОСОБЛИВОСТІ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ СТУДЕНТІВ

Савчук Валерія, здобувач ОС «бакалавр»
спеціальності 053 «Практична психологія», 2курс, РДГУ
Керівник: Джеджерера О.В., старший викладач

Самопрезентація є важливою складовою соціального життя. На сьогоднішній день є актуальна тема самопрезентації студентів у соціумі. Так, як формується враження про себе, свого іміджу у оточуючому соціальному середовищі. У підсвідомості студентів існує певний проект власної самопрезентації. Успіх враження залежить від уміння студента подати себе іншим людям, привернути до себе увагу, актуалізувати інтерес до своїх якостей. Це суттєво впливає на подальшу соціальну взаємодію, розвиток особистості, навчально-професійне та особисте життя студента у майбутньому.

Метою дослідження є аналіз особливостей самопрезентації студентів у соціальному середовищі.

Виклад основного матеріалу. Дослідження самопрезентації проводили такі науковці, як Н.В. Амяга, Г.В. Бороздіна, І. Гоффман, Р. Ковальські, Р. Майера, Д. Майерса та ін. Самопрезентація, як загальну особливість соціальної поведінки особистості (усвідомлювану поведінку, спрямовану на створення певного враження в близьких; постійний процес або прагнення суб'єкта представити бажаний образ зовнішній та внутрішній аудиторії) розглядали дослідники М. Вейголд, Т. Лірі, Д. Маркус, А. Шленкер та ін. Самопрезентація розглядається як прийом усунення когнітивного дисонансу (Л. Фестингер; Ф. Хайдегер). О.О. Соколова-Бауш розглядала само презентацію як навмисну, усвідомлювану поведінку, спрямовану на створення враження про себе. Р. Баумейстер визначав самопрезентацію як саморозкриття особистості в міжособистісному спілкування через демонстрацію власних думок, характеру. Такі дослідники, як Р. Аркін, Р. Баумейстер, Р. Вікланд, Г. Глейтман, І. Джонс, Т. Пітман, А. Стейнхилбер, А. Шутц та ін. досліджували самопрезентацію через категорію саморозкриття в міжособистісному спілкуванні, фіксацію уваги на собі, внаслідок уваги до суб'єкта з боку інших людей. І. Гоффман, також досліджував взаємодію з іншими людьми для досягнення своїх цілей. Дж. Тедеші та М. Ріес розглядали форми соціальної

Випуск 4, 2021. Збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

ЗМІСТ

БЕЛІЧЕНКО У. Арт-терапія як засіб корекції тривожності молодших школярів	3
БЕЛІЧЕНКО У. Арт-терапія як засіб корекції тривожності молодших школярів.....	7
БЫЛИНСКАЯ Е. Проявление синдрома эмоционального выгорания у медицинских работников	10
БОРТНИК М. Психологічні особливості проявів інфантилізму в підлітковому віці.....	14
ВЛАСНОВА А. Психологічні особливості подружніх стосунків із різним типом прихильності у різні вікові періоди	17
ВОЙТОВИЧ К. Психологічний аналіз розвитку креативності в молодшому шкільному віці.....	20
ВОЛОЩУК В. Особливості організації театральної діяльності у психолого-педагогічному просторі	22
ГАВРИЛЮК О., НАЗРЕЦЬ Л. Вплив вікових особливостей на мотивацію навчальної діяльності школярів	25
ГНІВОШЕВСЬКА А., КУЛАКОВ Р. Психологічні особливості комп'ютерної залежності у підлітковому віці	28
ГРИЦЮК К. Причини булінгу у підлітковому віці	32
ГУРАНЕЦЬ А. Особливості взаємозв'язку психологічного благополуччя та адаптації студентів-першокурсників до навчання у ЗВО.....	34
ДАВИДЮК В., ХОМИЧ І. Роль спілкування у формуванні особистості	37
ДВОРАК Д., КУЛАКОВА Л. Психологічна профілактика боулінгу серед молодших школярів.....	39
ДЕМ'ЯНЮК В., КУЛАКОВА Л. Сепарація як феномен міжособистісних стосунків.....	43
ДЗЬОБА Ю. Теоретичний аналіз понять «одnodітні» та «багатодітна» родини	46
ДОЛЯ Т. Психологічні особливості проявів прокрастинації у дорослому віці	50
КЛИМЧУК І., КУЛАКОВА Л. Психологічний стрес сучасної молоді: чинники та особистісні детермінанти	53
ЛЕВЧЕНЯ В., НАЗРЕЦЬ Л. Пізнавальний інтерес як мотив навчально-пізнавальної діяльності школярів	56
МАРКОВА І. Емпіричне дослідження ціннісних орієнтацій у підлітковому віці.....	59
МИСАН Я. Основні підходи до розвитку творчої діяльності у сучасній педагогічній і психологічній науці	62
МИХАЙЛОВА Т. Емпіричне дослідження особливостей поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях	65
МИХАЛЮК Ю. Референтна група однолітків як фактор прояву конфліктності в юнацькому віці	69
НОВОСАД Т. Проблема комунікативної компетентності майбутніх фахівців.....	72
ОЛЕКСІЙЧУК Д. Особливості ціннісної сфери підлітків	75
ОСТАПУК О. Вплив емоцій на успішність студентів	78

ПАВЛОВА Р., КУЛАКОВА Л. Вплив соціальних мереж на зміст ціннісних орієнтацій у підлітковому віці	81
ПАВЛЮК І., БЕРЕЗЮК Т. Психологічна допомога особистості методами арт-терапії	84
ПАЗДНІКОВА С. Психологічні чинники дезадаптації дітей молодшого шкільного віку.....	89
ПИЛИПЧУК І. Основні підходи до розуміння соціально-психологічної адаптації у сучасній психологічній науці	90
ПОЛЮХОВИЧ Т., БЕРЕЗЮК Т. Емоційний інтелект як складова професійної успішності майбутніх фахівців	93
ПОЛЯК К. Інноваційні підходи до управління сучасним загальноосвітнім навчально-виховним закладом	96
САВА О., КОРЧАКОВА Н. Пути формирования национального самосознания (Зарубежный опыт).....	97
САВЧУК В. Особливості самопрезентації студентів.....	99
САКОВСЬКА О. Особливості психологічного дослідження тривожності підлітків ...	102
САМЧУК І. Особливості корекції тривожності у ранньому юнацькому віці	104
СВИСТУН В. Особливості психологічної корекції шкільної тривожності молодших школярів	108
СЕМЕНЧЕНКО Р., КОРЧАКОВА Н. Емоційна направленість як чинник мізогінії	110
СОСОНЮК О., СОЗОНЮК О. Індивідуальні особливості регуляції і саморегуляції поведінки підлітка	112
ТАРАРОВА А. Сучасні підходи до організації навчально-виховного процесу в інклюзивному класі	115
ТИШИНСЬКА Я., ЮРЧУК О. Особливості використання спортивного танцю в процесі розвитку рухової активності дітей старшого дошкільного віку	117
ТРАЧИК М. Теоретичне та експериментальне вивчення експериментальне вивчення особливостей ігрової діяльності дітей на етапі вікових криз	119
ХОМА О., БЕРЕЗЮК Т. Психологічні підходи до вивчення феномену академічної прокрастинації у студентському віці.....	122
ЧИЧУК Ю. Вплив взаємостосунків із батьками на особистісний розвиток дитини ...	125
ЧОРНОУС Я., НАЗРЕЦЬ Л.М. Психологічні умови впливу на формування пізнавального інтересу школярів.....	127
ШЕВЧУК О. Особливості психологічного дослідження самоствалення підлітків ...	130
ШПРАХА Л., КУЛАКОВА Л. Психологічні умови впливу на формування пізнавального інтересу школярів	132
ЮЩУК А. Особливості міжособистісних стосунків у юнацькому віці	135
ЯКИМЕЦЬ М., КУЛАКОВА Л. Чинники психологічного благополуччя особистості.	137
ЛОНГІНОВА О., КОРЧАКОВА Н. Феномен співзалежності в аб'юзивних стосунках	141